

Teema: Sooline võrdõiguslikkus EL eesmärgina

Märksõnad: Euroopa Liit, Euroopa Liidu poliitika, väärtused, eesmärgid

Õpitulemused: Õpilased mõistavad soolise võrdõiguslikkuse seotust erinevate ühiskonnaelu valdkondadega, teemadega ja teavad põhisuundumusi ja prioriteete rahvusvahelisel tasandil.

Euroopa Liidu lepingu art. 2 rõhutab liikmesriikide ühiseid väärtusi:

- pluralism,
- mittediskrimineerimine,
- sallivus,
- õiglus,
- solidaarsus ning
- naiste ja meeste võrdõiguslikkus.

ELi toimimise lepingu artiklis 8 on sätestatud, et kõigi oma asjaomaste meetmete puhul on liidu eesmärk kaotada meeste ja naiste vaheline ebavõrdsus ja edendada soolist võrdõiguslikkust.

15. septembril 1995. aastal toimus Pekingis ÜRO neljas ülemaailmne naiste konverents, kus võeti vastu Pekingi deklaratsioon ja tegevuskava.

Konverentsi eesmärk oli kõrvaldada kõik takistused naiste aktiivselt osalemisel kõikides avaliku ja eraelu valdkondades, et jagada täielikku ja võrdset vastutust majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ja poliitikaalaste otsuste langetamises.

Rahvusvahelisel tasandil soolise võrdõiguslikkuse vallas tehtava töö alusdokumendis on märgitud, et sooline võrdõiguslikkus on inimõigus ning võrdsuse, arengu ja rahu eeltingimus.

Euroopa Liit vaatab igal aastal läbi 1995. aastal seatud eesmärkide saavutamise edusammud.

Tegevuskavas määrati kindlaks, mida tuleks saavutada järgmises kaheteistkümnes valdkonnas:

vaesus, haridus ja koolitus, tervishoid, vägivald, sõjalised konfliktid, majandus, võim ja otsustusprotsess, institutsioonilised mehhanismid soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks, inimõigused, meedia, keskkond ja tütarlapsed.

NÄIDIS

Euroopas on nimetatud valdkondades ilmnevate sooliste ebavõrdsuste probleeme piiritletud vastavalt regionaalsele eripärale.

Tegevused klassis:

Ülesanded õpilastele:

1. Tutvuda Euroopa Komisjoni Õiguse direktoraadi koduleheküljel toodud soolise võrdõiguslikkuse poliitikate alateemadega.

http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/index_et.htm

2. Tutvuda Euroopa agentuuri - Euroopa soolise võrdõiguslikkuse instituudi tegevusvaldkondadega.

<http://eige.europa.eu/>

3. Leida Eurobaromeetri arvamusküsitlused, kus võrreldakse Eesti elanikkonna seisukohti teiste EL riikidega soolise võrdõiguslikkuse küsimustes.

<http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/et/00191b53ff/Eurobarometer.html>

Sooline ebavõrdsus Euroopa Liidus

Eurooplastele esitatud küsimustes keskenduti palgalõhele, kuid käsitleti ka muid teemasid nagu lapsehooldus ja sooline võrdõiguslikkus kutsealadel.

NÄIDIS

http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/et/00191b53ff/Eurobarometer.html?tab=2012_1

http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/et/00191b53ff/Eurobarometer.html?tab=2011_5

Jagada ülesanded õpilaste gruppide vahel: üks grupp tutvustab uuringus esitatud küsimusi, teine toob paari-kolme väärtushoiakuid puudutava küsimuse puhul välja võrdlusi EL keskmise ja Eesti vahel, kolmas grupp võrdlusi Eesti ja mõne teise EL liikmesriigi näitajate vahel.

Arutleda võib selle üle, miks näiteks Eesti elanikud arvavad vähem kui eurooplased keskmiselt, et sooline ebavõrdsus ei ole kuigi suur probleem?

Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (*European Institute for Gender Equality, EIGE*)

Soolise võrdõiguslikkuse indeks võimaldab hinnata, kui kaugel on liikmesriigid soolise võrdõiguslikkuse saavutamisest ning milline on naiste ja meeste võrdsuse/ebavõrdsuse olukord Euroopas keskmiselt. Esimest korda avaldati indeks 2013. aasta juunis ja see põhines 2010. aasta andmetel.

Indeks arvutatakse andmete alusel, mis puudutavad kuut suuremat valdkonda: töö, raha, teadmised, aeg, võim ja tervis, kokku 27 statistilise tunnuse kohta.

Töö valdkond kirjeldab meeste ja naiste positsiooni tööturul, mõõtes erinevusi tööturul osalemises, tööelu kestuses, tegevusalade valikus, paindlikus tööajal, juurdepääsus tööalasele koolitusele ja tervishoiu riskis.

Raha valdkond kirjeldab naiste ja meeste ebavõrdset rahalist ja majanduslikku olukorda, mõõtes erinevusi nii sissetulekutes kui ka vaesusriskis.

Teadmiste valdkond näitab soolõhesid kõrghariduse omandamisel, eriala valikus ja elukestvas õppes.

Aja valdkond näitab ebavõrdsust ajakasutuses, mõõtes naiste ja meeste erinevaid kohustusi laste eest hoolitsemisel ja kodutöodes. Samuti mõõdetakse seda, kui palju aega jääb meestele ja naistele sportimiseks ja kultuuri- ja meelelahutusüritustel osalemiseks ning mil määral tehakse vabatahtlikku tööd.

NÄIDIS

Võimu valdkond kirjeldab meeste ja naiste ebavõrdset esindatust poliitilistel ja majanduslikel võimupositsioonidel, mõõtes soolist lõhe valitsuses, parlamendis, kohaliku võimu juures, äriühingute nõukogudes ja juhatustes ning keskpanga otsustuskogudes.

Tervise valdkond näitab naiste ja meeste ebavõrdsust tervislikus seisundis ja arstiabi kättesaadavuses, mõõtes soolõhesid hinnangutes tervisele, oodatavas keskmises elueas, tervelt elada jäänud aastates, perearsti ja hambaarsti juurde pääsemises.

<http://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/gender-equality-index-2015-measuring-gender-equality-european-union-2005-2012-report>

NÄIDIS

Allikaid:

Indeks: soolise võrdsuse näitajad ei ole Eestis kahe aastaga paranenud

Postimees, 26. juuni 2015

<http://www.postimees.ee/3236539/indeks-soolise-vordsuse-naitajad-ei-ole-eestis-kahe-aastaga-paranenud>

[Kalmus, Veronika \(2010\). Eesti elanike väärtusmusterid. Lauristin, Marju \(Toim.\). Eesti Inimarengu Aruanne 2009 \(114 - 116\). Tallinn: Eesti Koostöö Kogu](#)

Sutrop, M. Kas Eesti jagab Euroopa väärtusi. RiTo, 2005, nr. 11.

<http://www.riigikogu.ee/rito/index.php?id=11599&op=archive2>